

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ

2024 жылғы 8 ақпан

Отырысты Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының Төрағасы М.С. ӘШІМБАЕВ жүргізді.

ТӨРАҒА. Қайырлы күн, құрметті Сенат депутаттары және отырысқа қатысушылар! Кеше Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев Үкіметтің жаңа құрамымен кеңейтілген отырыс өткізгенін білесіздер.

Отырыста еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуына қатысты бірқатар маңызды міндеттер жүктелді. Аталған тапсырмаларды іске асыру жолында батыл шешімдер мен нақты істер қажет екені де айтылды.

Президент белгілеп берген міндеттер сенаторлардың да ерекше назарында болуы керек. Сенат жүктелген міндеттерді іске асыруға қажетті заңнамалық шешімдерді Мәжіліспен және Үкіметпен бірлесіп қабылдайды. Сондықтан алдағы уақытта барлық мемлекеттік органдармен қоян-қолтық жұмысымызды жалғастыра береміз. Сондай-ақ Мемлекет басшысы Үкімет отырысында көтерген мәселелерді жұмыс барысында басшылыққа алып, оларды Сенаттың іс-шараларын ұйымдастыру кезінде жан-жақты ескеруіміз қажет. Алдағы уақытта елімізді одан әрі дамыту жолында жаңа Үкіметпен бірлесіп нәтижелі еңбек етеміз деп сенемін.

Құрметті әріптестер, енді жұмысымызды бастайық. Депутаттардың тіркеуден өтулерін сұраймын. Тіркеу режимі қосылсын.

Қажетті кворум бар. Сенат отырысын ашық деп жариялаймын.

Құрметті депутаттар, күн тәртібін бекітіп алайық. Күн тәртібінің жобасы сіздерде бар. Сұрақтарыңыз бар ма, әріптестер?

ОРНЫНАН. Жок.

ТӨРАҒА. Олай болса күн тәртібін дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. Күн тәртібі бекітілді.

Құрметті әріптестер, күн тәртібіндегі бірінші мәселе Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты Әлназарова Ақмарал Шәріпбайқызының өкілеттігін тоқтату туралы.

Өздеріңізге белгілі, әріптесіміз Ақмарал Шәріпбайқызы Әлназарова Президенттің Жарлығымен Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрі болып тағайындалды.

Ақмарал Шәріпбайқызы, жаңа қызметіңіз құтты болсын. Мемлекет басшысының жоғары сенімін ақтап, жауапты лауазымда еселі еңбек етесіз деп сенеміз. Алдағы жұмысыңызға толайым табыс тілейміз.

ҚОЛ ШАПАЛАҚТАУ.

ТӨРАҒА. Құрметті сенаторлар, осы мәселеге байланысты Орталық сайлау комиссиясы Сенатқа тиісті ұсыным енгізді.

Ұсынымды жариялау үшін сөз Орталық сайлау комиссиясының мүшесі Өтемісов Шавхат Әнесұлына беріледі.

ӨТЕМІСОВ Ш.Ә. Қайырлы күн, құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті депутаттар! Өздеріңізге мәлім, Қазақстан Республикасы Президентінің 2024 жылғы 6 ақпандағы № 459 Жарлығымен Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты Ақмарал Шәріпбайқызы Әлназарова Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрі лауазымына тағайындалды.

Осыған орай Қазақстан Республикасының Орталық сайлау комиссиясы сіздердің назарларыңызға Қазақстан Республикасы Конституциясының 52-бабына, «Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының конституциялық Заңының 24-бабы 3 және 8-тармақтарына сәйкес Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты Ақмарал Шәріпбайқызы Әлназарованың депутаттық өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы мәселені шешу үшін ұсыным енгізіп отыр.

Қолдауларыңызды сұраймын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Шавхат Әнесұлы, рақмет. Орныңызға отырыңыз.

Конституциялық нормаларға сәйкес бұл мәселе бойынша Сенат тиісті қаулы қабылдауы керек. Ендеше басқа жұмысқа ауысуына байланысты Сенат депутаты Әлназарова Ақмарал Шәріпбайқызының өкілеттігі тоқтатылсын деген Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. Қаулы қабылданды.

Құрметті әріптестер, Ақмарал Шәріпбайқызы 2020 жылы Қызылорда облысынан Сенат депутаты болып сайланды.

Осы аралықта Палатаның заң шығару қызметіне және жоспарлы іс-шараларына белсенді атсалысты. Әлеуметтік-мәдени даму және ғылым комитетінің хатшысы ретінде салалық мәселелерді оң шешуге өз үлесін қосты.

Осындай еселі еңбегін ескеріп, Палата Бюросының қаулысымен Ақмарал Шәріпбайқызы Сенаттың Құрмет грамотасымен марапатталады. Енді соны тапсыруға рұқсат етіңіздер.

ҚОЛ ШАПАЛАҚТАУ.

ӘЛНАЗАРОВА А.Ш. Құрметті әріптестер, мен осы Сенат қабырғасындағы барлық жинаған тәжірибемді Президенттің алдымызға қойып отырған міндеттемелерін іске асыруда пайдаланамын деп білемін. Бүгінгі күні Президент үлкен сенім артып отыр, сонымен қатар халықтың тарапынан да үлкен сұраныстар да бар екенін жақсы түсінемін.

Үлкен жауапты қызметке сіздердің орталарыңыздан бара жатырмын. Бұл Сенатта әрқайсыңызбен жасаған жұмыстың, сіздермен жинақтаған тәжірибенің арқасы деп білемін. Сондықтан барлықтарыңызға алғыс айтқым келеді. Еліміз аман болсын.

Президенттің алдымызға қойған тапсырмаларын, Мәулен Сағатханұлы айтқандай, сіздермен бірлесіп атқаруға атсалысамын. Үлкен рақмет.

ҚОЛ ШАПАЛАҚТАУ.

ТӨРАҒА. Рақмет, Ақмарал Шәріпбайқызы.

Құтты болсын! Алдағы жұмыстарыңызға табыс пен сәттілік тілейміз.

Осы мәселе бойынша шақырылған әріптестерге рақмет. Сау болыңыздар.

Құрметті әріптестер, күн тәртібіндегі екінші мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі қабылдаған «2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа электрондық нысанда қызметтер көрсету кезінде жанама салықтар алу тәртібін айқындау бөлігінде өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңын қарау жөнінде.

Заң бойынша баяндама жасау үшін сөз Қаржы және бюджет комитетінің мүшесі Орынбеков Бекболат Серікбекұлына беріледі.

ОРЫНБЕКОВ Б.С. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті депутаттар! Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің басшылары 2022 жылғы 9 желтоқсанда Бішкек қаласында 2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа электрондық нысанда қызметтер көрсету кезінде жанама салықтар алу тәртібін айқындау бөлігінде өзгерістер енгізу туралы хаттамаға қол қойған болатын.

Хаттаманы ратификациялау Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің аумағында электрондық нысанда көрсетілетін қызметтер нарығын дамытуға және тұтыну орны бойынша салық есебіне қоюды оңайлату, оларға қосылған құн салығын төлеу тетігін енгізуге ықпал ететін болады.

Қазіргі уақытта хаттаманы ратификациялау туралы заң «Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Заңға сәйкес барлық қажетті сараптамадан өтті, «Атамекен» ұлттық кәсіпкерлер палатасымен және сараптама кеңесінің мүшелерімен келісілді.

Заңның негізгі міндеттері:

Еуразиялық экономикалық одақ ішінде де, үшінші елдермен де қосымша құн салығын төлеудің ашық және айқын тетігі бар салық салудың тең жағдайларын жасау;

салықтық әкімшілендіруді жеңілдету;

электрондық қызметтер көрсетуді іске асыру саласында бизнесті жүргізу.

Жалпы, заң электрондық нысанда қызметтер тізбесін қалыптастыру (барлығы 14), жұмыстардың көрсету орнының тәртібі мен шарттарын айқындау, қосымша құн салығын

төлеу тәртібін көздейді. Осылайша электрондық нысандағы қызметтерге қосылған құн салығы түпкілікті тұтынушысының орны бойынша алынады.

Сатып алушы ұйымның қызметін жүргізу орны мемлекеттік тіркелу негізінде айқындалады. Сондай-ақ электрондық нысанда сатып алатын жеке тұлғаның қызметін жүзеге асыру орны тұрақты немесе басым түру негізінде қалыптасады.

Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің салық органдарының ресми сайттарында электрондық нысанда қызметтер көрсететін ұйымдардың тізімі орналастырылады, бұл ұйымдардың салықтық әкімшілендіруін жеңілдетеді.

Хаттаманы ратификациялау Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің бюджеттерінің қажеттіліктерін қамтамасыз етуге, экономикалық конъюнктураны жақсартуға, электрондық нысанда қызметтер көрсететін кәсіпорындардың табыстылығын арттыруға және түпкі нәтижесінде Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттермен қоса басқа да елдер арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға ықпал етеді. Сонымен қатар қосымша құн салығын төлеу орнын белгілеу жөніндегі дауларды болдырмауға республикалық бюджетке 20 миллиард теңгеден астам қосымша қаражат түсуге септігін тигізеді.

Құжат теріс әлеуметтік-экономикалық және құқықтық салдарға әкелмейді, қосымша қаржы шығындарын талап етпейді.

Заң жұмыс тобының, комитеттің және комитеттің кеңейтілген отырыстарында жан-жақты қаралып талқыланды. Сенаттың тұрақты комитеттерінен ескертулер мен ұсыныстар түскен жоқ.

Құрметті Төраға, әріптестер! Осыған байланысты Қаржы және бюджет комитеті аталған заңды Қазақстан Республикасы Конституциясының 61-бабы 4-тармағына сәйкес мақұлдауды ұсынады.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Құрметті әріптестер, заң бойынша сұрақтарыңыз бар ма?

Сөз депутат Шиповских Геннадий Геннадиевичке беріледі.

ШИПОВСКИХ Г.Г. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Менің сұрағым Қаржы министрлігінің өкіліне.

Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа енгізілген өзгерістерге сәйкес шетелдердегі электрондық қызмет көрсететін қосылған құн салығын (НДС) төлеушілер сол елде салық есебінде тұруға және тиісті декларация тапсыруға міндетті делінген. Әрине, егер бұл мәселе сол елдің заңнамасында қарастырылған болса. Егер мұндай талап болмаса, онда қызметтерді сатып алушы қосылған құн салығын, яғни НДС төлейді. Электрондық нысандағы қызметтерде делдалдардың есеп айырылысуларына қатысатын жағдайлар үшін ерекшелік қарастырылған.

Қандай жағдайларда делдалдардың салық төлеуін көздеп отырсыздар? Рақмет.

ТӨРАҒА. Қаржы вице-министрі Біржанов Ержан Ерікұлы, жауап беріңіз.

БІРЖАНОВ Е.Е. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Құрметті Геннадий Геннадиевич, сұрағыңыз өте орынды. Осы келісімде көрсетілген тәртіпке сай басқа мемлекетте, мысалы, одақ елдері шеңберіндегі салық төлеушілер біздің тұтынушыларға қызмет көрсететін болса, одан біздің мемлекеттен қаражат шығатын болса, онда біздің бюджетке қаржы түсуі керек болатын. Сондықтан бұл бізге тиімді.

Біз «Google салығы» деген ұғымды енгізген болатынбыз. Осы өзгерістердің шеңберінде бүгінгі таңда 64 салық төлеуші тіркелді. Салық органдарына тіркеу жеңілдетілген. Міндетті түрде Әділет министрлігінде тіркелудің қажеті жоқ, хаттама жіберу арқылы өзінің банктік мәліметтерін, ID-кодты береді, сол арқылы бізде тіркеледі. Банктен есеп айырысқан кезде түскен қаражаты бойынша 12 пайыз салығын төлейді. Бұл негізінен қазіргі таңда кеңінен орын алып жатқан электронды қызмет түрлері бойынша бюджетке салықты өндіріп алу мақсатында жасалып отыр. Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Келесі сөз депутат Булавкина Ольга Александровнаға беріледі.

БУЛАВКИНА О.А. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Мой вопрос адресован вице-министру финансов Биржанову Ержану Ериковичу.

Одним из важных условий при взимании косвенных налогов при оказании услуг в электронной форме является определение места осуществления деятельности покупателя. В Приложении к протоколу расписаны требования, по которым определяется место осуществления деятельности физического лица, в том числе индивидуального предпринимателя, приобретающего услуги в электронной форме. Таких требований четыре. Это место жительства, место нахождения банка, где открыт счет, сетевой адрес и международный телефонный код покупателей, находящихся на территории разных государств-членов.

Для этого протоколом предусмотрены дополнения. Так, если данные условия в равном количестве показывают несколько государств-членов, то продавец самостоятельно определяет место осуществления деятельности покупателя, исходя из подходов, применяемых им для неограниченного круга покупателей услуг в электронной форме.

В этой связи хотела бы уточнить: какие это могут быть подходы, будут ли устанавливаться дополнительные требования в данном вопросе? Спасибо.

ТӨРАҒА. Ержан Ерікұлы, жауап беріңіз.

БІРЖАНОВ Е.Е. Уважаемый Маулен Сағатханұлы, уважаемая Ольга Александровна! Здесь определены четыре причины, по которым мы можем определить место нахождения налогоплательщика, то есть это физическое лицо, юридическое лицо.

Изначально при обсуждении мы приходили к мнению, что необходимо ориентироваться только по месту жительства, постоянного пребывания, прописки, но мы все знаем, что многие граждане приезжают в Казахстан, могут не прописаться, могут пользоваться данными услугами. Сейчас в электронном формате у нас границы открыты. Поэтому, чтобы охват был полным, если в Казахстане гражданин, даже нерезидент, открыл

банковскую карту и оплачивает казахстанской картой, если у него есть мобильный телефон, если он осуществляет заказ через казахстанский мобильный телефон, то местом осуществления, то есть получателя, реализации услуг признается та страна.

Да, здесь указано, что при спорных моментах определяется по большинству этих критериев. Если есть два-три признака, соответственно, может определяться именно по большинству. Но если присутствуют два признака – по месту жительства и по месту наличия банковской карты, то принимается принцип, когда по первым двум определяется такой подход по обложению налогом. То есть если он в Казахстане, условно, проживает временно и открыл банковскую карту, то мы взимаем налог в бюджет Казахстана. Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Келесі сөз депутат Тастекеев Қайрат Құлбайұлына беріледі.

ТАСТЕКЕЕВ Қ.Қ. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Менің сұрақтарым Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің өкіліне.

Хаттаманы ратификациялау кезінде Еуразиялық экономикалық одақ аумағында бір мүше мемлекеттің салық төлеушісі осы одаққа мүше екінші мемлекеттің салық төлеушісіне электрондық нысанда көрсететін қызметтің 14 түрі бойынша қосылған құн салығын алу бөлігінде ұлттық деңгейден жоғары тетік белгіленетін болады.

Жоғарыда айтылғанның негізінде қазіргі уақытта одаққа мүше елдердің ұлттық заңнамаларында қосылған құн салығын алу мен әкімшілендіруде айырмашылық бар екені мәлім.

Бірінші сұрақ. Бүгінгі таңда Еуразиялық экономикалық одаққа қатысушы елдердің электрондық нысанда қызметтер көрсету кезінде қосылған құн салығын алу тәртібінде қандай негізгі айырмашылықтар бар және хаттамамен ұсынылып отырған тәртіптің қолданыстағы тәртіптен айырмашылығы неде?

Екінші сұрақ. Қазақстанның хаттаманы ратификациялауы Қазақстан Республикасының Салық кодексіне өзгерістер енгізуді талап ете ме?

Үшінші сұрақ. Хаттаманы ратификациялау нәтижесінде Еуразиялық экономикалық одаққа қатысушы елдерден осы қызмет түрлерін сатып алатын және керісінше одақтың басқа елдеріне электрондық қызметтерді экспорттайтын қазақстандық кәсіпкерлер үшін қандай өзгеріс бар? Рақмет.

ТӨРАҒА. Ержан Ерікұлы, жауап беріңіз.

БІРЖАНОВ Е.Е. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті Қайрат Құлбайұлы! Қазіргі таңда бес мемлекет арасында электрондық нысаналардан қосылған құн салығын өндіріп алу бойынша айырмашылықтар бар. Осы мемлекеттердің арасында Қазақстан бірінші болып «Google салығын» енгізіп, өндіріп жатыр. Мысалы, Ресей Федерациясында ол әлі енгізілмеген және ставкаларымыз да өзгеше. Дау туындай бастағаннан кейін осы хаттама жасалды. Себебі басқа мемлекеттегі салық төлеушілер өзінің тұрғылықты жері бойынша қосылған құн салығын төлей бастады, бірақ тұтынушылар басқа мемлекеттікі.

Енді қаражат қайдан шықты, сол жаққа салық түсу принципін енгізу туралы сұрақ туындады. Сондықтан осы хаттама іске асырылды.

Қазақстан Республикасының басқа да заңнамалық актілеріне өзгерістер енгізу бойынша қазіргі таңда жаңа Салық кодексі енгізіліп жатыр. Егер нақтылау нормалары қажет болса, біз оны қосымша көрсете аламыз. Осыдан екі жыл бұрын электронды қызметтер, тауарлар бойынша нормалар енгізілген болатын.

Енді Қазақстандық кәсіпкерлер үшін қандай өзгерістер туындайды деген сұраққа жауап берейін. Қазақстанда көрсетілетін қызметтер, мысалы, «Астана хаб», басқа да арнайы экономикалық аймақтар корпоративтік салықтан, жер салығынан, мүлік салығынан босатылады. Бірақ басқа мемлекетте олардың қызметі одан босатылмайды. Сондықтан оларға қандай да бір ауыртпашылық болмайды.

Бюджет жағына келсек, қазіргі таңда қазақстандық тұтынушылар шетелден қызмет алады, сондықтан бұл бюджеттің қосымша табыс көзі болып саналады. Бүгінгі күні шетелдік 64 салық төлеуші бар, екі жылдың ішінде олардан түскен қаражат 36,4 миллиард теңгені құрайды. Бұндай салық төлеушілердің саны ары қарай ұлғаятын болады. Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Рахметова Әсем Қалашбайқызына беріледі.

РАХМЕТОВА Ә.Қ. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Мой вопрос к докладчику депутату Орынбекову.

Уважаемый Бекболат Серикбекович! Как выше отметили, в Казахстане уже введен налог на Google, согласно которому все иностранные компании, которые реализуют товары и услуги через онлайн-платформы, обязаны платить НДС.

При этом данный протокол также регулирует вопрос взимания НДС с организаций стран ЕАЭС, оказывающих услуги в электронной форме, в том числе гражданам Казахстана.

Вопрос: каким образом будут взаимоувязаны эти два порядка взимания НДС?
Рақмет.

ТӨРАҒА. Бекболат Серікбекұлы, жауап беріңіз.

ОРЫНБЕКОВ Б.С. В соответствии с международной налоговой конвенцией и рекомендацией стран ОЭСР в Казахстане второй год работает налог на Google. Ратификация данного протокола практически является продолжением данного действия. Почему? Потому что на сегодня через интернет-портал Google реализуются товары для физических лиц, которые облагаются НДС 12 процентов. Ни в коем случае протокол, который мы сегодня ратифицируем, не приведет к оттоку нерезидентов. Был проведен анализ, согласно которому в 2022 году было 44 международных компании, которые работали в данной системе, в 2023 году добавились 23 компании. И общий налог за два года составил 29,4 миллиарда тенге.

Ратификация данного протокола, мы надеемся, увеличит поступления в бюджет Республики Казахстан, так как дополнительно будут облагаться налогом на добавленную стоимость еще электронные услуги, которые будут проводиться через интернет-ресурсы.

ТӨРАҒА. Рақмет. Басқа сұрақтар жоқ.

Рақмет, Бекболат Серікбекұлы. Орныңызға отырыңыз.

Құрметті әріптестер, енді заңды талқылауға көшейік.

Сөз депутат Бекенов Нұрлан Жексембайұлына беріледі.

БЕКЕНОВ Н.Ж. Рақмет.

Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Бұл хаттама Еуразиялық экономикалық одақ ішінде де, сондай-ақ қосылған құн салығын төлеудің ашық және айқын тетігі бар үшінші елдермен де салық салудың тең жағдайларын жасауға, электрондық қызметтерді іске асыру саласында бизнесті жүргізуді айтарлықтай жеңілдетуге бағытталған.

Бұл тәсіл тауарлар мен қызметтердің өзара саудасында жанама салықтар алу жүйесін және салық органдарының трансшекаралық ақпараттық өзара іс-қимылын жетілдіруді, салықтық әкімшілендірудің талдамалық құралдарын жетілдіруді және қазіргі заманғы ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде тәуекелдерді басқару жүйесін дамытуды қамтамасыз етеді.

Хаттама адам құқықтары мен бостандықтарының сақталуына кепілдік беретін Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңдарына қайшы келмейді.

Хаттаманың тиімділігі тұтастай алғанда экономикалық саясатты үйлестіруге, қатысушы мемлекеттер азаматтарының экономикалық әл-ауқатын арттыруға және ұлттық экономикаларды, ең алдымен олардың инновациялық секторын дамытуға бағытталған өзара мүдделерді ескере отырып ынталандыру шараларын қабылдауға ықпал ететін болады.

Ратификацияланғаннан кейін Еуразиялық экономикалық комиссия кеңесінің электрондық нысандағы қызметтер тізбесі бекітілетін болады. Осылайша «Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес хаттама ратификациялауға жатады.

Құрметті әріптестер, мен аталған заңды қолдаймын, сонымен қатар сіздерді қолдауға шақырамын.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Талқылауға қатысатын басқа депутаттар жоқ. Енді заң бойынша шешім қабылдайық. «2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа электрондық нысанда қызметтер көрсету кезінде жанама салықтар алу тәртібін айқындау бөлігінде өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңын мақұлдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. Заң мақұлданды.

Құрметті әріптестер! Хаттама Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің аумағында көрсетілетін электрондық қызметтер үшін жанама салықтардың жекелеген мәселелерін реттейді.

Жаңа нормалар салық салынатын базаны кеңейтуге, сондай-ақ бюджетке түсетін түсімдерді ұлғайтуға мүмкіндік береді.

Мақұлданған заң Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің өзара тиімді ынтымақтастығын одан әрі нығайтуға өз септігін тигізеді деп сенеміз.

Осы мәселе бойынша шақырылған азаматтарға рақмет. Сау болыңыздар.

Құрметті әріптестер, күн тәртібіндегі келесі мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі қабылдаған «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Эстония Республикасының Үкіметі арасындағы адамдардың реадмиссиясы туралы келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңын қарау жөнінде.

Заң бойынша баяндама жасау үшін сөз Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитетінің мүшесі Арғынбекова Айнұр Серікпайқызына беріледі.

АРҒЫНБЕКОВА А.С. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! На ваше рассмотрение представлен Закон «О ратификации Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Эстония о реадмиссии лиц».

Целью закона является создание правовой основы для эффективного сотрудничества между компетентными органами Казахстана и Эстонии в сфере противодействия незаконной миграции, установления эффективных процедур идентификации и организации возвращения лиц, которые не выполняют или перестали выполнять условия въезда, пребывания или проживания на территории государств сторон, а также упрощения транзита таких лиц.

Соглашение подписано в Астане 15 декабря 2022 года. Эстонской стороной соглашение ратифицировано.

На сегодня Казахстан заключил 18 двухсторонних соглашений о реадмиссии со странами ближнего и дальнего зарубежья. Прорабатываются вопросы подписания аналогичных договоров еще с 32 государствами.

Предметом соглашения выступает реадмиссия лиц, означающая процедуру добровольного возврата граждан, граждан третьих государств, лиц без гражданства, незаконно пребывающих на территории сторон соглашения, не имеющих возможности вернуться на родину ввиду утери документов, удостоверяющих личность, или нарушения миграционного законодательства.

Соглашением предусмотрены следующие положения:

порядок реадмиссии граждан государств сторон, а также граждан третьих государств и лиц без гражданства;

порядок и сроки подачи ходатайства о реадмиссии и его содержание, прилагаемые к ходатайству документы;

процедура транзита через территорию запрашиваемой стороны из запрашивающей стороны в государство назначения, выдача проездного документа лицу, подлежащему реадмиссии;

о расходах, о защите персональных данных лиц, подлежащих реадмиссии.

Компетентными органами по реализации соглашения определены от казахстанской стороны – Министерство внутренних дел, от эстонской стороны – Департамент полиции и пограничной охраны.

В целом в соглашении в полной мере определен организационно-правовой механизм реализации двустороннего сотрудничества сторон по вопросу реадмиссии лиц, благодаря которому будут решаться все вопросы процедурного характера.

От постоянных комитетов Сената замечаний и предложений по закону не поступало.

С учетом вышеизложенного Комитет по конституционному законодательству, судебной системе и правоохранительным органам в соответствии с пунктом 4 статьи 61 Конституции Республики Казахстан рекомендует одобрить Закон Республики Казахстан «О ратификации Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Эстония о реадмиссии лиц».

Прошу поддержать. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Құрметті әріптестер, заң бойынша сұрақтарыңыз бар ма?

Сөз депутат Жүнісов Талғат Тұрлыбекұлына беріледі.

ЖҮНИСОВ Т.Т. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Менің сұрағым Ішкі істер министрлігінің өкіліне.

Заңсыз көші-қонға қарсы күрес саласындағы әлемдік тәжірибе реадмиссиялық келісімдердің жоғары тиімділігін көрсетті. Бұл реттелмеген құқықтық мәртебесі бар азаматтарды шектеулі мерзімде олардың азаматтығы немесе тұрақты тұратын мемлекеттеріне қайтаруға мүмкіндік береді.

Қазіргі жағдайда Қазақстан көші-қон процестерін реттеудің жаңартылған саясатын құруға кіріскен кезде миграциялық заңнамасын жетілдіру қажеттілігі туындады, ал оның маңызды элементтерінің бірі реадмиссия институты болып табылады. Осыған байланысты келесі сұрақтар туындайды.

Бірінші. Бүгінгі таңда Қазақстан 18 елмен реадмиссия туралы келісімге қол қойды. Осындай келісімдерге қол қою үшін шетелдік елдер тізімін кеңейту жоспарда бар ма?

Екінші. Соңғы үш жылда басқа мемлекеттердің, соның ішінде Эстонияның қанша азаматы Қазақстан заңнамасын бұзғаны үшін елден шығарылды? Рақмет.

ТӨРАҒА. Ішкі істер министрінің орынбасары Лепеха Игорь Владимирович, жауап беріңіз. Было два вопроса. Пожалуйста.

ЛЕПЕХА И.В. Спасибо за вопросы.

Как было сказано, эта работа нами будет продолжена. На сегодня в работе еще 32 договора о реадмиссии с государствами.

Что касается нарушения законодательства. За период с 2020 года граждане Эстонии два раза нарушили наше законодательство, были нарушены сроки пребывания, один из них выдворен.

В целом только в этом году выявлено 70 тысяч нарушений миграционного законодательства иностранными гражданами, порядка 7500 граждан выдворены за пределы страны. Спасибо.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Қаниев Бауыржан Нұралыұлына беріледі.

ҚАНИЕВ Б.Н. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Менің сұрақтарым Ішкі істер министрлігінің өкіліне.

Қарастырылып отырған келісім әлемдік тәжірибеде оңтайлы болып саналады және мен де оны қолдаймын. Дей тұрғанмен келесідей сұрақтарға жауап беруіңізді сұраймын.

Бірінші. Келісімнің 12-бабының 4-тармағында сұрау салынатын тарап үшінші мемлекеттердің және азаматтығы жоқ адамдардың реадмиссиясынан бас тарта алатын норма қарастырылған.

Осы орайда реадмиссиялануға тиісті адамның одан арғы жағдайы қалай реттеледі?

Екінші. Келісімнің 16-бабында «реадмиссия бойынша шығындарды сұрау салатын тарап күнтізбелік 60 күн ішінде екі тарапқа қолайлы валютада көтереді» делінген. Кейіннен ол шығындарды заңды бұзған адамдар өтеуі тиіс. Осы орайда сұрақ бар.

Үшінші мемлекеттер азаматтарының немесе азаматтығы дәлелденбеген азаматтардың реадмиссия бойынша шығындары қалай өтеледі?

ТӨРАҒА. Игорь Владимирович, пожалуйста.

ЛЕПЕХА И.В. Спасибо за вопросы.

Что касается реадмиссии, то это порядок добровольного приема страной того или иного гражданина. Мы согласуем, получаем запрос и определяемся, будем принимать этого гражданина, если есть основания, либо не будем. Соответственно, так же и наш контрагент. Если есть серьезные основания, то он может быть выдворен в принудительном порядке. Есть еще и такой механизм. Есть упрощенный договор реадмиссии, когда все делается добровольно, гражданин и государство согласны, но есть еще и другие механизмы. Если касается злостных нарушителей, то мы применяем процедуру выдворения.

Чем еще отличаются два этих механизма? Если мы выдворяем гражданина, то ставим ему запрет на возврат к нам в течение пяти лет, а реадмиссия этого не предусматривает. То есть мы смотрим на конкретные обстоятельства.

По большому счету, сегодня к нам поступает немного таких материалов от наших контрагентов с учетом 18 договоров – 280-300 в год. По каждому из них мы смотрим конкретно, что делать.

По выдворению. Сегодня мы не запрашиваем дополнительных денег на эти вещи. Пока практика сложилась так, что гражданин, который подлежит реадмиссии, выезжает за счет собственных средств. Действительно, предусмотрена компенсация, то есть мы можем запросить деньги из местных бюджетов, а потом в судебном порядке компенсировать, но пока прецедентов не было. Пока все граждане выезжали за счет собственных средств. Спасибо.

ТӨРАҒА. Еще была часть вопроса, касающаяся граждан, гражданство которых не доказано или не определено (бывают разные ситуации). Как по ним осуществляется механизм, как финансируются соответствующие расходы? Пожалуйста.

ЛЕПЕХА И.В. Предусмотрен следующий механизм: если мы заключаем со страной договор реадмиссии и если доказано, что гражданин третьего государства прибыл из нашей страны, то он тоже подлежит реадмиссии. Есть такое. В связи с этим как раз важно, чтобы со всеми нашими соседями были заключены договоры, потому что этого гражданина в порядке реадмиссии мы будем отправлять в ту страну, из которой он к нам прибыл.

По финансированию такой же механизм, о котором я уже рассказал. Спасибо.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Әйткенов Ернұр Нұрмұханұлына беріледі.

ӘЙТКЕНОВ Е.Н. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Құрметті Айнұр Серікпайқызы! Согласно пункту 2 статьи 20 соглашения в случае внесения изменений и дополнений в документы, указанные в настоящем соглашении, компетентные органы незамедлительно информируют об этом и направляют друг другу измененные или новые образцы документов.

В этой связи у меня следующие вопросы.

1. О каких документах идет речь в статье 20 соглашения? Хотел бы уточнить, это документы, указанные в приложениях к соглашению?

2. Какие механизмы обжалования существуют в случае несогласия с решением по реадмиссии лиц? Есть ли в данное время такая практика? Рақмет.

АРҒЫНБЕКОВА А.С. Благодарю за вопросы.

Да, в статье 20 соглашения речь идет о документах, указанных в приложениях к соглашению. Например, в Приложении 2 предусмотрен список документов, подтверждающих гражданство государств сторон (паспорт, удостоверение личности, свидетельство о возвращении и другие документы). Если в этих документах будут изменения, то стороны уведомляют об этом друг друга.

К примеру, если паспорт гражданина Республики Казахстан будет переименован на биометрический паспорт гражданина Республики Казахстан, то мы должны уведомить об этом эстонскую сторону.

По второму вопросу касательно обжалования. Рeadмиссия лиц осуществляется на добровольной основе без привлечения к административной ответственности. Данная процедура облегчает порядок возвращения в свою страну.

Кроме этого, в соглашении предусматривается порядок урегулирования разногласий компетентных органов путем переговоров или взаимных консультаций.

Согласно информации уполномоченного органа практика по обжалованию решений по реадмиссии отсутствует.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Келесі сөз депутат Карплюк Сергей Алексеевичке беріледі.

КАРПЛЮК С.А. Спасибо, уважаемый Маулен Сағатханұлы.

Мой вопрос адресован Министерству внутренних дел.

Геополитическое положение нашей страны в центре Евразийского континента определяет масштабные миграционные процессы. Между странами центральноазиатского региона, с одной стороны, Российской Федерацией и Казахстаном, с другой стороны, сформировался евразийский транзитный коридор для мигрантов. В этой связи для предотвращения незаконной миграции подобные соглашения о реадмиссии играют большую роль, так как способствуют возвращению иностранцев в свою страну.

Создание информационной базы, которая будет отражать миграционные перемещения, а также содержать определенные данные о самих мигрантах, включая место, сроки пребывания, наличие правонарушений, позволило бы координировать потоки мигрантов.

Уважаемый Игорь Владимирович, прошу ответить на вопрос: планируется ли создать единую информационную базу международного уровня с теми странами, с которыми мы уже подписали соглашения о реадмиссии? Спасибо.

ТӨРАҒА. Пожалуйста.

ЛЕПЕХА И.В. Спасибо.

Вопрос очень важный и одновременно очень сложный. Мы, конечно, ведем переговоры с нашими партнерами при заключении договоров. Как вы знаете, сегодня очень актуален вопрос защиты персональных данных, особенно в государствах Европы. Поэтому наши контрагенты неохотно идут на эти вещи. Но в перспективе мы обязательно будем заниматься этими вопросами. Сейчас мы формируем свою электронную базу внутри страны, а с партнерами будем работать. Я сразу хочу сказать, что этот процесс долгий и непростой. Спасибо.

ТӨРАҒА. Басқа сұрақтар жоқ.

Рақмет, Айнұр Серікпайқызы. Орныңызға отырыңыз.

Енді заңды талқылауға көшейік.

Сөз депутат Медебаев Советбек Тұрсынұлына беріледі.

МЕДЕБАЕВ С.Т. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Қаралып отырған заң заңсыз көші-қонға қарсы тараптар арасында өзара іс-қимыл жасау тәртібін, оның ішінде реадмиссияның ұйымдық-құқықтық тетіктерін анықтайтын келісімді ратификациялауға бағытталған маңызды заң болып табылады.

Баяндамашы заңның мақсаты мен міндетін айтып, жан-жақты түсіндіріп берді. Келісімге сәйкес реадмиссия – бұл жеке басын куәландыратын құжаттарының болмауына немесе көші-қон заңнамасын бұзуына байланысты өз еліне оралуға мүмкіндігі жоқ тарап

мемлекеттері азаматтарын, сонымен қатар тараптар аумағына кірген үшінші мемлекет азаматтарын, азаматтығы жоқ адамдарды еркін түрде қайтару тәртібі болып саналады.

Келісім екі мемлекеттің аумағына кіру және онда болу шарттарын бұзған адамдарды анықтауды және қайтаруды көздейтін нормаларды, екі елдің құзыретті органдары арасында заңсыз көші-қонға қарсы өзара іс-қимыл шараларын қарастырады.

Қазақстан Республикасы халықаралық құқықтың толыққанды субъектісі ретінде ынтымақтастықтың барлық деңгейлерінде – әмбебап, аймақтық және екіжақты қатынастарда халықаралық шарттық-құқықтық қатынастарды белсенді түрде дамытып келеді. Радмиссия саласына келетін болсақ, тиісті келісімдер Қазақстан мен бірқатар шетелдік мемлекеттер арасында жасалған. Қаралып отырған келісім осы саладағы халықаралық шарттарға ұқсас және радмиссия бағытындағы ынтымақтастықтың аясын кеңейтеді.

Эстония Республикасымен келісім ратификацияланған жағдайда келісуші мемлекеттердің аумағында кіру, онда болу немесе тұру шарттарын орындамайтын немесе орындауды тоқтатқан адамдарды қайтаруды ұйымдастырудың тиімді рәсімдерін қарастыруға, олардың транзитін жеңілдетуге мүмкіндік жасайтын құқықтық негіз жасалады. Сондай-ақ радмиссияланатын адамдардың көліктік және транзиттік шығыстарын реттейтін нормалар, келіспеушіліктерді реттеу тәртібі және келісімді орындауға байланысты басқа да нормалар көзделген.

Бұл келісім заңсыз көші-қонмен күресу және халықаралық құқыққа сәйкес адамдарды қабылдау мен транзитке жәрдемдесу үшін қолайлы жағдай жасаумен қатар, Қазақстан мен Эстония арасындағы құқықтық және басқа да салалардағы ынтымақтастықты одан әрі дамытуға ықпал етеді деп сенеміз.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес келісім ратификациялауға жатады.

Жоғарыда айтылғандарға орай мен қаралып отырған заңды қолдаймын және әріптестерімді де оны қолдауға шақырамын.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Талқылауға қатысатын басқа депутаттар жоқ. Енді заң бойынша шешім қабылдайық.

«Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Эстония Республикасының Үкіметі арасындағы адамдардың радмиссиясы туралы келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңын мақұлдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. Заң мақұлданды.

Құрметті әріптестер, қаралған келісім екі ел арасындағы заңсыз көші-қонға қарсы шаралар қабылдау мақсатымен әзірленген.

Осы құжат арқылы радмиссияның құқықтық негіздері мен шарттары айқындалып отыр.

Келісімді ратификациялау тараптардың құзыретті органдарының заңсыз көші-қон саласындағы ынтымақтастығын арттыруға және екі ел арасындағы достық қарым-қатынасты одан әрі дамытуға оң ықпалын тигізеді деп сенеміз.

Осы мәселе бойынша шақырылған азаматтарға рақмет. Сау болыңыздар.

Құрметті депутаттар, күн тәртібіндегі мәселелер толық қаралып болды. Енді депутаттық сауалдарға көшейік.

Сөз депутат Әйткенов Ернұр Нұрмұханұлына беріледі.

ӘЙТКЕНОВ Е.Н. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Наш депутатский запрос адресован Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову.

«Уважаемый Олжас Абаевич! В рамках встречи с населением Павлодарской области был поднят ряд проблемных вопросов, требующих своевременного решения.

Первое. В Баянаульском районе ежегодно во время весеннего паводка возникает угроза затопления населенных пунктов. Основной причиной возникновения такой ситуации является полный износ гидротехнических сооружений, которые обеспечивали функционирование системы лиманного орошения в Баянаульском районе на площади 6700 гектаров, расположенных в четырех сельских округах, где основным источником орошения являются весенние паводковые воды реки Ащису.

В настоящее время с целью проведения восстановительных работ разрушенные дамбы приняты на баланс акимата Павлодарской области и разработана проектно-сметная документация. Работы представляют собой проведение обваловки грунта для дамб и установку шлюзорегуляторов. Для проведения этих работ потребуется порядка 5,5 миллиарда тенге.

Реализация проекта позволит максимально эффективно использовать паводковые воды реки Ащису, за счет обводнения систем лиманного орошения заливные луга обеспечат высокую урожайность и валовый сбор грубых кормов, положительно повлияет на развитие отгонного животноводства и обеспечит кормами в четырех сельских округах с населением более 6000 сельчан.

Кроме этого, за счет распределения паводковых вод на орошаемые земли лиманов снизится риск подтопления 18 населенных пунктов.

Таким образом, реализация данного проекта решает не только вопросы рационального использования водных ресурсов в регионах, на которые особо обращает внимание Глава государства Касым-Жомарт Кемелевич Токаев, но и снижает риск подтопления населенных пунктов, что также является особо важным направлением деятельности Министерства по чрезвычайным ситуациям и исполнительных органов.

Второе. После двух крупных пожаров в государственном лесном фонде Костанайской и Абайской областей Главой государства Касым-Жомартом Кемелевичем Токаевым было поручено «выработать и реализовать комплекс системных мер по широкому использованию цифровых систем для предупреждения и своевременного выявления очагов возгорания в лесных массивах».

В 2023 году Комитетом лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов разработана Дорожная карта по обеспечению пожарной безопасности в государственном лесном фонде на 2023 – 2030 годы, где предусмотрена планомерная установка в наиболее уязвимых, пожароопасных зонах оптических систем автоматического распознавания пожаров. Так, в 2023 году за счет республиканского

бюджета выделено порядка 2,4 миллиарда тенге для установки системы раннего обнаружения пожаров в государственном лесном резервате «Ертіс орманы» (далее – Резерват).

Акиматом области также был проработан вопрос установки системы мониторинга лесных пожаров на территории подведомственных учреждений.

Среди прочих вариантов наиболее оптимальным является создание системы по аналогии с Резерватом – это установка антенно-мачтовых сооружений и камер видеонаблюдения. Данная система усовершенствована в плане автоматизации процессов, кроме того, все оборудование будет принадлежать непосредственно учреждениям и числиться на их балансе.

Всего для установки системы на территории трех учреждений с площадью 127,5 тысячи гектаров, подведомственных акимату Павлодарской области, необходимо порядка 2,3 миллиарда тенге.

Уважаемый Олжас Абаевич, на основании вышеизложенного просим Вас оказать содействие в решении данных вопросов.

С уважением, депутаты Сената Айткенов, Нухулы». Спасибо

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Өтеғұлов Арман Кәрімұлына беріледі.

ӨТЕҒҰЛОВ А.К. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Біздің депутаттық сауалымыз Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Олжас Абайұлы Бектеновке. Сауал еліміздің шекара маңындағы тұрғындардың жағдайы туралы.

«Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев ауылдық аумақтарды дамытумен қатар шекарада орналасқан шалғай ауылдарды сақтап қалу қажеттілігін үнемі назарда ұстауды тапсырған болатын.

Бүгінгі күні Қазақстанның батыс шекарасында орналасқан елді мекендерде шешімін күткен өзекті мәселелер жетерлік. Еліміз бес мемлекетпен шектеседі, шекараның жалпы ұзындығы 13 мың 398 шақырымды құрайды. Статистикаға жүгінсек, шекара маңында 4 шақырымнан 50 шақырымға дейінгі қашықтықта 1 мың 892 елді мекен орналасқан, 66 аудан, 443 ауылдық округ, 1 мың 383 шағын ауылда 1 миллион 786 мың адам тұрады. Мысалы, Батыс Қазақстан облысы бойынша шекарада 7 аудан, 50 ауылдық округ, 121 елді мекен, 91 мың 700 адам күн кешуде.

Қоғамдық қордың зерттеулеріне сәйкес шекарада орналасқан ауыл тұрғындарын жолдардың нашарлығы, жұмыссыздық деңгейі, тұрғын үймен қамту проблемасы, азық-түлік пен коммуналдық төлемнің бағаларының өсуі жиі толғандырады.

Аталған жеті ауданның 25 елді мекенінің ауызсумен қамтылмағаны, 5 мың 260 аулада Ресей телеарналарын көрсететін спутниктік абонементтер тіркелгені көңілімізді алаңдатады.

Ауыл шаруашылығы саласына берілген субсидиялар мен микрокредиттер шекара маңындағы ауылдарды толық қамтымайды. Оннан аса елді мекенге интернет мүлдем тартылмаса, ал электр энергиясы жүйесінің тозу деңгейі 90 пайызға жетіп отыр.

Облыс орталықтарынан қашықта орналасқан елді мекендер санының көптігін ескерсек, олардың арасын жалғайтын жолдардың да тозығы жетіп отыр.

Шекара маңындағы таратылған ауылдардың ең көп саны Батыс Қазақстан облысында 10 бірлікті құраса, Түркістанда 8 бірлік, Қостанайда 3 бірлікке жетті. Үкімет тарапынан нақты шаралар қабылданбаса бұл үрдіс жалғасын табатыны анық. Мысалы, Ресей Федерациясының Саратов облысының аудандарымен шекаралас орналасқан Жәнібек ауданының Талов ауылдық округінде кеңес өкіметі тұсында 3 мың 600 адам тұрса, қазіргі күні 570 адам ғана тұрмыс кешіп жатыр. 540 оқушыға арналған үш қабатты типтік жобадағы мектепте 70 оқушы ғана білім алады. Бұл мәселе еліміздің барлық облыстарына тән. Халықтың қалаға қоныс аударуы әлі де жалғасып келеді.

Сонымен қатар бүгінгі таңда мыңнан аса елді мекенде бас жоспар жоқ және көп елді мекендердің бас жоспары жаңартуды қажет етеді.

Елімізде елді мекеннің шегіндегі жерлердің өзара шекаралары толық бекітілмеген, яғни облыстың, ауданның, ауылдық округтер мен ауылдардың шекаралары ақпараттық жүйеде қарастырылмаған. Нәтижесінде екі облыстың тарапынан бір жерді екі түрлі облыс тұрғындарына беру фактілері кездесіп отыр. Алайда Үкімет тарапынан бірнеше рет тапсырма берілгенмен, ол жұмыстар бүгінге дейін орындалмауда.

Бұл кешенді проблемалармен қоса тағы бір мәселе – интернет. Статистика деректеріне сәйкес ауылдық елді мекендерде интернет желісіне кең жолақты қолжетімділік мәселесі келесідей:

Батыс Қазақстан облысында елді мекендердің 30 пайызында, яғни 110 ауылда кең жолақты интернет желісімен қамтамасыз етілмеген. Бар болғанның өзінде интернеттің сапасы сын көтермейді. Талшықты-оптикалық кең жолақты байланыс елді мекендердің жартысынан көбінде жоқ.

Айтылғандарды ескере келе келесі мәселелерді:

1) «Ауыл аманаты» бағдарламасы аясында жүзеге асырылатын жобалар арасында шекаралас елді мекендер үшін ерекше артықшылықтар беруді қарастыруды;

2) шекаралас елді мекендерге инвестициялық салымдардың тартымдылығын арттыру үшін шығыстардың өтеу пайызын салыстырмалы түрде жоғарылатуды;

3) шекарада орналасқан ауылдық елді мекендерге инвесторларды тарту арқылы өндіріс күшін ұлғайту мәселелерін қарастыруды;

4) ауыл кәсіпкерлігін дамытудың негізгі проблемасы – кепіл мүліктің өтімсіздігіне байланысты кредиттік ресурстардың қолжетімсіздігі, осыны ескере отырып басқа альтернативтік кепіл түрін қарастыруды;

5) елді мекендердің цифрлық картасын әзірлеп, шекарадағы елді мекендерге бірінші кезекте кең жолақты интернет желісіне қолжетімділік мәселесін шешуді ұсынамыз.

Сауалға жауапты заңнамада берілген мерзімде жолдауыңызды сұраймыз.

Құрметпен депутаттар А. Өтеғұлов, С. Арубаев, О. Булавкина, Л. Рысбекова».
Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Булавкина Ольга Александровнаға беріледі.

БУЛАВКИНА О.А. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Наш депутатский запрос направляется Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову.

«Уважаемый Олжас Абаевич! Поводом для депутатского запроса послужило обращение отраслевого профсоюза работников лесного хозяйства и животного мира области Абай, касающееся повышения уровня заработной платы и усиления мер социальной поддержки работников данной отрасли.

На проводимой 26 января текущего года встрече Комитетом по аграрным вопросам, природопользованию и развитию сельских территорий Сената Парламента перед руководством Министерства экологии и природных ресурсов был поднят вопрос о том, что обещанного 100-процентного повышения должностных окладов работников государственных лесных учреждений с 1 июля 2023 года так и не произошло.

По итогам девяти месяцев прошлого года среднемесячная номинальная зарплата государственных инспекторов по охране леса составила 165 тысяч тенге, что всего на 16 процентов больше, чем в октябре 2022 года. На 24 процента увеличилась зарплата егерей, на 21 процент – начальников лесничеств, на 12 процентов – руководителей лесхозов.

Уже более трех лет поднимаются вопросы по доплатам в размере 25 процентов за проживание в сельской местности работникам лесного хозяйства, выплате пособия на оздоровление в размере одного оклада при выходе в ежегодный трудовой отпуск работникам, принятым по трудовому договору. А это работники питомников, трактористы, химбойцы, пожарные наблюдатели, диспетчеры, специалисты рабочих профессий и материально-технического оснащения. Их работа не менее тяжела и ответственна. Однако согласно действующему законодательству данные изменения коснулись только гражданских служащих. Все мы помним трагедию в Бородулихинском районе, когда именно специалисты рабочих профессий были направлены на борьбу с крупным лесным пожаром и, к сожалению, погибли.

Безответственное отношение к профессии человека труда со стороны государственных органов заставляет практически выживать тех, кто своим тяжелым и подчас героическим трудом спасает целые лесные массивы, строения, имущество и жизни людей.

Годами делящаяся переписка между работниками лесного хозяйства и соответствующим министерством по внесению изменений в постановление Правительства от 31 декабря 2015 года № 1193 «О системе оплаты труда гражданских служащих, работников организаций, содержащихся за счет средств государственного бюджета, работников казенных предприятий» не находит своего решения. Из-за низкой заработной платы и отсутствия социальной поддержки выпускники вузов и колледжей не стремятся работать в лесном хозяйстве, и, как, следствие, отрасль теряет квалифицированные кадры. А граждане, имеющие большой стаж работы и добросовестно выполняющие свои служебные обязанности, остаются без социальных гарантий и необходимой поддержки государства.

В связи с вышеизложенным, уважаемый Олжас Абаевич, ссылаясь на статью 24 Конституции Республики Казахстан о праве каждого гражданина на условия труда, отвечающие требованиям безопасности, и на вознаграждение за труд без какой-либо

дискриминации, прошу Вас внести изменения в нормативные правовые акты, непосредственно затрагивающие интересы работников организаций, содержащихся за счет средств государственного бюджета, пересмотреть подходы к финансированию и оказать содействие в решении наболевших вопросов работников лесного хозяйства.

О результатах рассмотрения депутатского запроса и принятых мерах по их реализации просим дать письменный ответ в установленный законом срок.

С уважением, депутаты Сената Булавкина, Утегулов, Кузиев, Буктугутов, Аргынбекова, Тастекеев». Спасибо.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Лукин Андрей Ивановичқа беріледі.

ЛУКИН А.И. Рақмет, Мәулен Сағатханұлы.

Мой депутатский запрос адресован Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову.

«Уважаемый Олжас Абаевич! Вчера в ходе расширенного заседания Правительства Глава государства поручил снизить административное давление на бизнес. И во исполнение поручения Президента вносятся следующие предложения.

Одной из них поднимаемых проблем бизнес-сообществом является дисбаланс между выявляемыми фактами нарушения прав и законных интересов предпринимателей и количеством привлекаемых к ответственности виновных лиц. К примеру, в 2023 году соответствующими органами снято 14 тысяч незаконных запретов и ограничений государственных органов в отношении субъектов бизнеса, отменено свыше 4,5 тысячи административных штрафов на сумму 560 миллионов тенге и 190 незаконных проверок и иных форм контроля, пресечено 5800 до их назначения.

За эти нарушения к дисциплинарной ответственности привлечено 680 должностных лиц, к административной ответственности – 121, то есть виновные сотрудники в большинстве случаев привлекаются дисциплинарно или вовсе избегают ответственности.

В первую очередь расхождение связано с несовершенством конструкции состава статьи 173 Кодекса об административных правонарушениях. К сведению, за последние шесть лет по фактам статьи 173 КоАП зарегистрировано 63 правонарушения.

На сегодня субъектами данного правонарушения являются только местные исполнительные и государственные органы, осуществляющие надзорные и контрольные функции. Поэтому другие государственные органы, субъекты квазигосударственного сектора, естественных монополий и иных организаций, независимо от форм собственности, не могут быть привлечены по статье 173 КоАП.

Более того, правонарушение наступает исключительно за издание незаконных актов и поручений, препятствующих предпринимательской деятельности. При этом отсутствие понятия поручения и четко выраженных распорядительно-управленческих инициатив в конкретном документе усложняет процесс привлечения лиц по статье 173 КоАП.

Кроме того, в отличие от Уголовного кодекса КоАП не предусматривает ответственности за воспрепятствование занятию законной предпринимательской деятельностью. В указанный состав входит ограничение прав предпринимателей, в том

числе путем неправомерного отказа в выдаче или уклонения от выдачи им лицензии, незаконного приостановления деятельности субъекта бизнеса или операций по его банковскому счету, противоправного привлечения предпринимателя к благотворительности, неправомерного отказа в применении льгот и преференций.

Состав является материальным с наличием обязательной цели в виде извлечения выгод и преимуществ для себя или других лиц, либо нанесения существенного вреда. Это не позволяет привлекать к административной ответственности должностных лиц за такие правонарушения. В свою очередь, дисциплинарные взыскания в данном случае малоэффективны.

Другой причиной диспропорции названных показателей является отсутствие возможности привлечения к административной ответственности за незаконное вмешательство в предпринимательскую деятельность военнослужащих, сотрудников специальных и правоохранительных органов, в силу статьи 32 КоАП наказываются дисциплинарно.

Изложенное свидетельствует о необходимости совершенствования КоАП с учетом опыта зарубежных стран. К примеру, в Кодексе об административной ответственности Узбекистана предусмотрена отдельная глава 161, посвященная правонарушениям, связанным с воспрепятствованием, незаконным вмешательством в предпринимательскую деятельность и другими нарушениями, посягающими на права и законные интересы хозяйствующих субъектов. Предусмотрены отдельные составы правонарушений: принудительное привлечение субъектов предпринимательства к благотворительности, нарушение порядка и сроков выдачи лицензии, неправомерный отказ, воспрепятствование в применении льгот и преференций.

Такой подход способствует обеспечению неотвратимости наказания и исключению повторного совершения перечисленных правонарушений.

На основании изложенного и в целях устранения данного правового пробела предлагается рассмотреть вопрос о внесении поправок в КоАП в части:

пересмотра диспозиции статьи 173 КоАП;

включения незаконного вмешательства в предпринимательскую деятельность в перечень правонарушений, по которым военнослужащие, сотрудники специальных и правоохранительных органов будут нести административную ответственность на общих основаниях;

дополнения статьи 173 КоАП частью 2, предусмотрев ответственность за деяния, связанные с воспрепятствованием занятию законной предпринимательской деятельностью, если они не содержат признаков уголовно-наказуемого деяния». Благодарю за внимание.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Жөргенбаев Жанболат Әкебайұлына беріледі.

ЖӨРГЕНБАЕВ Ж.Ә. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Депутаттық сауал Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Олжас Бектеновке.

«Құрметті Олжас Абайұлы! Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстан халқына арналған 2023 жылғы Жолдауында аграрлық ғылымды дамыту, ең бастысы оны ауыл шаруашылығында іс жүзінде қолдану шараларын қабылдау керектігін атап өтіп, өсімдік шаруашылығын түбегейлі реформалау, егістіктерді әртараптандыру және жоғары рентабельді дақылдар алқабын ұлғайту жөнінде тапсырмалар берді.

Осы бағытта 15 ұлттық бағдарлама мен 6 халықаралық жобаның нәтижелері бойынша орасан зор алуан түрлі тұраралық ауыл шаруашылығы дақылдары жиналып, зерттелді және сақталды.

Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі 2022 жылы Ұлттық аграрлық ғылыми білім беру орталығы ғылыми-зерттеу ұйымдарында сақтаудағы ауыл шаруашылығы өсімдіктері мен олардың жабайы туыстарының генетикалық ресурстарына толық түгендеу жүргізді.

Коллекциялық жинақтарда әлемдік маңызы бар өсімдік агробиоалуантүрлілігінің бірегей генетикалық ресурстары шоғырланған. Олардың бірқатары ауыл шаруашылығын дамыту үшін де, экспорттық әлеуетті кеңейту үшін де маңызды құндылық болып табылады.

Бұл ретте Қазақстанда аса құнды ауыл шаруашылығы дақылдары мен жануарлардың генетикалық ресурстарын толықтыру, сақтау жөніндегі ұлттық бағдарлама жоқ. Осы бағыт бойынша ғылыми-техникалық бағдарламалар конкурстық негізде және белгілі бір үш жылдық кезеңде жүзеге асырылады, бұл әлемдік практикамен салыстырғанда нонсенс болып табылады.

Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымының мәліметтері бойынша өткен ғасырдың ортасынан бастап әлем елдерінде генбанктердің саны біртіндеп өсіп келеді, ол 80-нен 1750-ге дейін артты, онда флора мен фаунаның 3,5 миллионнан астам үлгілері сақталған.

Шпицберген аралында әлемдік биоалуантүрлілікті жаһандық және мерзімсіз сақтау миссиясын жүзеге асыратын генбанк құрылды. Соның ішінде көршілес елдерде Өзбекстан, Қырғызстан, Тәжікстан, Ресей, Беларусь елдерінде де ұлттық банктер құрылған.

Қазақстан Үкіметі ұлттық генетикалық ресурстарды сақтау мен дамытуға жауапкершілік жүктейтін бірқатар халықаралық құжаттарға қол қойды:

- 1) Биоәртүрлілікті сақтау туралы конвенция;
- 2) Азық-түлік және ауыл шаруашылығы үшін өсімдіктердің генетикалық ресурстарын сақтау және тұрақты пайдалану жөніндегі жаһандық іс-қимыл жоспары;
- 3) ТМД-ға қатысушы мемлекеттердің мәдени өсімдіктерінің генетикалық ресурстарын сақтау және пайдалану саласындағы ынтымақтастық туралы келісім;
- 4) ТМД-ға мүше мемлекеттердің агробиоәртүрлілігін сақтау туралы конвенция;
- 5) Нагоя хаттамасы.

Өкінішке қарай, Қазақстанның халықаралық конвенцияларға қосылуына қарамастан, мемлекеттік деңгейде генетикалық ресурстар бойынша жүйелі жұмыс жоқ.

Өсімдіктер генофонын халықаралық ғылыми қоғамдастыққа интеграциялау үшін Қазақ егіншілік және өсімдік шаруашылығы ғылыми зерттеу институты жанынан құрылған генетикалық банкке «Ұлттық генофонд» мәртебесін беру және ауыл шаруашылығы дақылдарының генетикалық ресурстарын сақтау жөніндегі жұмыстарды тиісті қаржыландыру қажет.

Ауыл шаруашылығы министрлігі ауыл шаруашылығы дақылдарының селекциясы мен тұқым шаруашылығын дамытудың 2024 – 2029 жылдарға арналған кешенді жоспарын дайындады, онда өсімдіктердің генетикалық ресурстарын сақтау мен зерделеуге маңызды орын берілді.

Осыған байланысты келесі мәселелерге аса назар аудару қажет деп санаймыз, атап айтқанда:

1) Қазақ егіншілік және өсімдік шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты жанынан құрылған генетикалық банкке «ұлттық» мәртебесін беру.

2) өсімдік үлгілерінің коллекцияларын мемлекеттік тіркеу бойынша жұмыс жүргізу;

3) азық-түлік ретінде және ауыл шаруашылығында пайдалану үшін өсімдіктердің генетикалық ресурстары бойынша заңнамалық база әзірлеу;

4) өсімдіктердің генетикалық ресурстары субъектілерінің материалдық-техникалық базасын жаңарту және күшейту;

5) Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің 53-бабы 1-тармағының 8) тармақшасына сәйкес өсімдіктердің жоғары бағалы сорттарын сақтау мен дамытуға қаражат бөлуді қарастыру.

Аталған мәселелер бойынша заңнамамен белгіленген мерзімде жазбаша түрде жауап қайтаруыңызды сұраймыз.

Құрметпен Ж. Жөргенбаев, З. Кузиев».

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Жексенбай Бибигүл Нұрғалиқызына беріледі.

ЖЕКСЕНБАЙ Б.Н. Рақмет, құрметті Төраға.

Депутаттық сауал Қазақстан Республикасының Премьер-Министріне жолданады.

«Құрметті Олжас Абайұлы! Тарихымыз жүйелі, шынайы, ең бастысы, тәуелсіз елдің көзқарасымен жазылуы керектігін Мемлекет басшысы қадап айтқан болатын. «Халықты оятқың келсе, оның тарихын оят» деген сөздің мәні тереңде. Тарих тек көне заман немесе ғасырлар бұрын ғана емес, кешегі кеңестік заманда да жасалды. Қызыл империяның кезінде қайсарлықпен ұлт мүддесін қорғаған үздік ақыл-ой әрекеті, қайраткерлігі және ұлтжандылығымен ел тарихында өшпес із қалдырған тұлғалар аз емес. Оларды жүйелі түрде зерттеп таныту – болашақ мемлекеттік қызметкерлерді, жалпы бүгінгі және ертеңгі ұрпақты ұлтжандылық пен отансүйгіштікке баулу. Қазақстан халқының тарихи санасында қазір сапалық өзгерістер байқалуда, яғни бүгінде өмірі өнегелі, ұлтқа шынайы қызмет еткен тұлғаларды тануға қоғамда сұраныс жоғары. Алаштану бағытында жасалған үлкен жұмыстардың жемісі де көрініп жатыр. Ендігі кезекте қылышынан қан тамып тұрған кеңес заманында да ұлтжандылығымен қазаққа риясыз қызмет еткен мемлекет және қоғам қайраткерлерін зерделеуді қолға алған жөн. Қазақстанның әр ауылының мүддесін қорғап, әр өңірдің дамуына, әр сала бойынша – білім, ғылым, өндіріс, руханият бойынша өлшеусіз еңбек сіңірген қайраткерлерді өзіміз де, өскелең ұрпақ та білуі үшін тұлғатану бағытында жұмысты қолға алатын уақыт келді. Бастысы – мерейтойлар шеңберінен шығып, бұл бағыттағы жұмыс тұрақты, терең, жүйелі жүргізілгені абзал.

Бүгінгі депутаттық сауалға ғылыми таным көкжиегін кеңейткен қазақ ұлтының абзал перзенті Шайсұлтан Шаяхметов негіз болып отыр. Ол тәуелсіз қазақ елінің білім-ғылым саласының дамуына, ана тіліміздің өркендеуіне, ұлт руханиятының жаңарып түлеуіне өлшеусіз үлес қосқан тұғырлы тұлға. 1960 – 1986 жылдар аралығында қазақ жерінде 500-ден аса қазақ мектебінің негізсіз жабылып, аралас мектепке айналғанын тоталитарлық жүйеден қаймықпай ашық жазған тұңғыш саясаткер.

Қызыл империяның қыспағынан босап, жаңа азат елдің білім саласын қайта құруға да өлшеусіз еңбек сіңірді. 1992 жылдың 18 қаңтарында қабылданған тәуелсіз Қазақстанның тұңғыш «Білім туралы» Заңын Ш. Шаяхметов әзірлеп, сол «Шаяхметовтің заңы» еліміздегі мемлекеттік емес оқу орындарының құрылуына, жекеменшік балабақша, мектептердің ашылуына негіз болды. «Болашақ» бағдарламасының негізін салып, 1989 – 1991 жылдары министрлік 15 шет мемлекеттің министрлігімен, жоғары оқу орындарымен байланыс жасады. Нәтижесінде АҚШ-пен, Қытаймен, Германиямен, Польшамен, Испаниямен – бес үлкен мемлекетпен келісімшарт жасаған тұңғыш министр. Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамының құрылуына бастамашы болды, мемлекеттік тілді жедел оқыту орталығын ашуға да мұрындық болды. Қазақ терминологиясының тәуелсіздік жылдарында дамуына да үлкен үлес қосты. Өзі химия саласы бойынша қазақша-орысша екі терминологиялық сөздік құрастырып шығарды. Дегенмен осы уақытқа дейін көрнекті мемлекет және қоғам қайраткерінің еңбегін өз деңгейінде бағалау назардан тыс қалып келді.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, осындай ұлтқа қызмет жасаған біртуар тұлғаларды тану мақсатында нақты ұсыныстарды қарастыруды сұраймыз.

Бірінші. Барлық салалар бойынша бергі тарихымыздағы елімізде ұлтқа қызмет еткен біртуар мемлекетшіл қайраткер тұлғаларды зерттеу, зерделеу.

Екінші. Жоғары оқу орындарында тұлғатану пәнін енгізіп, тарихи қайраткерлердің ұлтқа қызметі бойынша жастардың тәлім алуына мүмкіндік қарастыру.

Үшінші. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің жоғары оқу орындары студенттері үшін Шайсұлтан Шаяхметов атындағы атаулы стипендия тағайындауын қарастыру.

Төртінші. Астанадағы Шайсұлтан Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ғылыми-практикалық орталығын толыққанды ұлттық ғылыми институтқа айналдыруды қарастыру.

Бесінші. Алматыдағы республикалық педагогтардың білімін жетілдіру институтына Ш. Шаяхметовтің есімі беруді қарастыру.

Алтыншы. Елорда көшелерінің бірін қайраткер есімімен атауды қарастыру.

Құрметті Олжас Абайұлы! Сізден осы мәселе бойынша жоғарыда ұсынылған тиісті іс-шараларды қабылдап, маған жазбаша түрде толық жауап жолдауыңызды сұраймын.

Құрметпен сенатор Б. Жексенбай».

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Рүстемов Руслан Рүстемұлына беріледі.

РҮСТЕМОВ Р.Р. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Депутаттық сауал Қазақстан Республикасының Премьер-Министріне арналады.

Құрметті Олжас Абайұлы! Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев сегізінші сайланған Парламенттің бірінші сессиясының ашылуында сөйлеген сөзінде топырақтың құнарын сақтап, оны жақсарту үшін жүйелі шаралар қабылдау қажеттігін, ауыл шаруашылығы жерлерін тиімді пайдалану үшін бақылауды күшейтуді, өнім көлемін арттыруды және оны әртараптандыруға баса мән беруді тапсырғаны белгілі.

Соңғы деректерге сәйкес Қазақстан бойынша 75 пайыздан астам жер аумағында топырақтың тозуы байқалады және жағдай күрделене түсуде.

Осы ретте экологиялық аймақ санатындағы Қызылорда облысында топырақ құнарын арттыру, ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерді тиімді пайдалану негізінде өңірдің азық-түлік қауіпсіздігін ғылыми сүйемелдеу аса өзекті.

Аймақта су тапшылығына байланысты шаруашылықтар негізгі дақыл күріш егісі көлемін жыл сайын қысқартуға мәжбүр болып, ауыл шаруашылығы өндірісін әртараптандыруға басымдық беруде. Алайда бұл шаралар топырақ тозуының алдын алуға қауқарсыз. Елдегі күріш алқаптарының 90 пайызын қамтитын Сыр өңірінде тұзданған жерлер аумағы ұлғайып, топырақтағы зиянды тұздар мөлшерінің өсуі салдарынан егіске қолайсыз жағдай қалыптасуда.

Күріш егу көлемі қысқарған сайын оның айналасында жұмыс жасап, отбасын асырып жүрген жұмысшы-механизаторлардың саны да қысқаруда.

Сыр өңірінің топырақ ерекшелігіне байланысты күріш егілмесе топырақтың екінші қайтара тұздану қарқыны күшейіп, баға жетпес суармалы жерлердің айналымнан шығу қаупі өте жоғары.

Бүгінгі таңда Қызылорда облысында суармалы жерлердің 22,1 пайызы күшті және өте күшті тұзданған болса, 33,6 пайызы орташа, 44,4 пайызы әлсіз тұзданған. Күшті және өте күшті тұзданған суармалы жер көлемі 2021 жылмен салыстырғанда 2022 жылы 16 пайызға ұлғайған.

Осыған орай қысқарған күріш егісі көлемінің орнын алмастыру, экономикалық жағынан тиімді әртараптандыру бағытындағы дақылдарды анықтау, өңірдің экологиялық және табиғи ерекшелігі, су тапшылығы жағдайында күріш егісі көлемін қысқартудың топырақ құнарлылығына әсерін зерделеу үшін топырақтың құрамын зерттеу жұмыстарын жүргізу аса өзекті.

Ғалымдардың пікірінше, Арал апаты аймағындағы экологияның нашарлауы, топырақ құнарлылығының төмендеуі, тағы басқа көкейкесті мәселелердің алдын алу үшін жердің қазіргі жағдайын бағалау арқылы топырақ карталарын, балл бонитетін және эрозия карталарын, агроөндірістік топтамасын жасап, оны егістікте дұрыс пайдалану қажеттілігі туындап отыр.

Айта кету қажет, елімізде топырақтың сапалық деңгейін зерделеумен айналысатын Қазақ топырақтану және агрохимия ғылыми-зерттеу институты ғалымдарының құрамы бірнеше есе қысқарып, әлеуеті төмендеген. Жалпы, елімізде топырақты түбегейлі зерттеумен айналысатын мамандар азайып кеткен. Сондай-ақ еуростандарттарға сәйкес зертхана С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университетінде 2019 жылдан бастап жұмыс жасайды. Дегенмен бұл зертхана негізінен Қазақстанның солтүстігіндегі топырақ құнарын зерттеумен айналысады. Сол себепті Қызылорда облысында арнайы

мамандандырылған топырақтану зертханасын ашып, Қазақ күріш шаруашылығы ғылыми-зерттеу институтымен бірлескен жұмыстарды ғылыми жүйелендіру қажет.

Зертхананың құрылуы өңірде өсімдік шаруашылығы өнімдерінің қауіпсіздігін қамтамасыз етіп, облыс тұрғындарының әл-ауқат деңгейін, оның ішінде ауыл шаруашылығы өндірісіндегі жаңа жұмыс орындарын арттыруға септігін тигізеді.

Нәтижесінде топырақ құнарлылығын арттыру арқылы тыңайтқыштарды оңтайлы пайдалану, сортты таңдау, ауыл шаруашылығы дақылдарын сынау және шығару, оларды өсірудің агротехнологиялық стандарттарына сәйкестігін ғылыми қамтамасыз ету мүмкіндігі кеңейеді.

Мемлекет басшысы кеше өткен Үкіметтің кеңейтілген отырысында сөйлеген сөзінде: «Ауыл шаруашылығының дамуын тежеп тұрған кедергілерді бәріміз білеміз. Басты түйткіл – жылдар бойы қажетті қаржының жеткілікті бөлінбеуі. Инвестицияның тапшылығы техниканың тозуына, егіннің бітік және еңбектің өнімді болмауына әкеп соқтырады. Сондықтан ауыл шаруашылығына бөлінетін қаржыны барынша, тіпті мүмкіндік болса екі есе арттыру қажет», – дегені белгілі.

Құрметті Олжас Абайұлы! Сыр топырағындағы органикалық заттардың оң балансына қол жеткізуге, топырақ құнарлылығын молайтуға және күріштен, онымен байланысты дақылдардан тұрақты жоғары өнім алуға мүмкіндікті кеңейту мақсатында жоғарыда аталған шараларды жүзеге асыруға қолдау білдіруіңізді сұраймыз.

Құрметпен депутаттар Р. Рүстемов, Н. Жүсіп, Г. Шиповских». Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Сарыбаев Ғалиасқар Төлендіұлына беріледі.

САРЫБАЕВ Ғ.Т. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Депутатский запрос адресован Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову.

«Уважаемый Олжас Абаевич! Вчера на расширенном заседании Правительства Глава государства поставил стратегическую задачу по укрупнению транспортно-логистического потенциала страны, и немаловажную роль в этой системе играет гражданская авиация.

Авиационная индустрия Казахстана демонстрирует заметный рост и обладает потенциалом для дальнейшего расширения. Ежегодно растет пассажиропоток, открываются новые авиамаршруты ближнего и дальнего зарубежья. Однако для устойчивого развития отрасли необходимы стратегические инвестиции, направленные на решение проблем, связанных с провозной емкостью авиакомпаний, инфраструктурой аэропортов, топливообеспечением и подготовкой квалифицированных кадров.

В Казахстане регулярные авиаперевозки осуществляют три крупные авиакомпании – «Air Astana», «SCAT» и «Qazaq Air». По последним данным, «Air Astana» перевезла 70 процентов, «SCAT» – 23 процента, «Qazaq Air» – 7 процентов общего пассажиропотока. Эти цифры указывают на высокую концентрацию рынка и отсутствие конкуренции.

На сегодня в Казахстане авиаперевозки осуществляют 99 воздушных судов. Прогнозируется, что к 2030 году в стране пассажиропоток достигнет 24 миллионов человек.

В связи с чем в течение следующих шести лет авиапарк казахстанских авиакомпаний, однозначно, должен удвоиться. Однако, учитывая скорость обновления авиафлота за последние 30 лет, существует риск, что дефицит сохранится и после 2030 года. Более того, с каждым годом текущий флот будет сокращаться из-за износа воздушных судов.

Следует обратить особое внимание на состояние региональных аэропортов. Инфраструктура требует капитальных вложений для поддержания их в соответствии с нормативными требованиями. Только десять из них работают круглосуточно и оборудованы системами точного захода на посадку.

Передача аэропортов иностранным компаниям заставляет задуматься нас об обеспечении национальной безопасности. Иностранный инвестор, вкладывая свои средства, прежде всего думает о своей прибыльности. В этой связи хотелось бы обратить внимание на следующие факторы.

Первое. Привлекая иностранных инвесторов в авиационную сферу нашей страны, необходимо развивать собственные национальные авиакомпании.

Второе. Остро наблюдается недостаточное количество рабочих мест паспортного контроля в международных терминалах. Часто образуется скопление пассажиров, особенно при переносе рейсов.

Необходимо оснащение пунктов пропуска современной автоматизацией государственных услуг с новейшими техническими средствами как для оперативной проверки паспортов, так и для углубленной проверки документов, вызывающих сомнения в их подлинности.

Третье. Требуется особый подход к подготовке кадров. Помимо дефицита производственных кадров в авиации, наблюдается снижение качества управленческого персонала. Существует всего один вуз в этой сфере – Академия гражданской авиации. В связи с этим необходимо создавать научно-исследовательские институты на базе передовых университетов Казахстана. При передаче авиационных активов Казахстана под управление иностранцам следует внедрить механизм соуправляющего для обеспечения преемственности управленцев в организациях гражданской авиации.

Четвертое. Необходима переориентация отечественных заводов на производство авиатоплива, как одного из ключевых факторов привлечения транзита грузовых авиакомпаний, а также исключение посредников в приобретении иностранного топлива.

Пятое. На сегодня неиспользованными остались более 200 самолетов малой авиации. Теряет свои высоты и санитарная авиация. Возможно, для развития и поддержки малой авиации необходима отдельная государственная программа, которая бы предусматривала ее использование в сельском хозяйстве и других отраслях.

Шестое. Динамическое ценообразование билетов продолжает работать на максимизацию доходов авиакомпаний, но не в интересах пассажиров.

Кроме этого, высокая стоимость авиабилетов не гарантирует качества услуг и вызывает обоснованные и справедливые нарекания у населения.

Седьмое. Для дальнейшего развития гражданской авиации необходим комплексный подход к решению стратегических задач, позволяющих Казахстану стать полноценным транспортно-логистическим и транзитным хабом в Евразии.

Уважаемый Олжас Абаевич! Полный текст депутатского запроса будет направлен Вам на рассмотрение. Просим предоставить ответ в установленные законом сроки.

С уважением, депутаты Сарыбаев, Лукин, Кыдырала, Асанова, Дюсембинов, Ершов, Жексенбай, Сатвалдиев, Толамисов, Шиповских». Спасибо.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Орынбеков Бекболат Серікбекұлына беріледі.

ОРЫНБЕКОВ Б.С. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Депутаттық сауал Қазақстан Республикасының Премьер-Министріне жолданады.

«Құрметті Олжас Абайұлы! Жамбыл облысына барған жұмыс сапары шеңберінде өңірдің маңызды нысандарында болып, жергілікті мәслихат депутаттарымен және аудан әкімдігімен кездесулер өтіп, республикалық деңгейде шешуді талап ететін бірқатар мәселелер көтерілді. Солардың бірі 160 мың халқы бар Қордай ауданындағы республикалық жолдың жағдайы.

Жамбыл облысы аумағынан өтетін республикалық маңызы бар автомобиль жолдарының жалпы ұзындығы 1 мың 194 шақырымды құраса, оның Қордай ауданы арқылы өтетіні 308 шақырым.

2023 жылы Қордай ауданы аумағында 238 жол-көлік оқиғасы тіркеліп, оның салдарынан 54 адам қаза болса, оның 168-і республикалық маңызды жолдарда орын алып, 46 адам қайтыс болған.

Бүгінгі күнге республикалық маңызы бар 18 шақырымды құрайтын «Қарасу – Өтеген» аралықтағы жол апатты жағдайда. Автомобиль жолы Сортөбе және Ауқатты ауылдарындағы кеден бекеттеріне дейін барғандықтан күнделікті жеңіл көліктерден басқа жүк көліктері де жиі қатынайды. Сортөбе мен Ауқатты кедендерінен жылына 650 мыңнан астам көлік өтеді. Сонымен қатар жол бағытымен 65 мыңдай халқы бар 14 ауылдың тұрғындары күнделікті жүріп жатады.

Екінші мәселе «Қордай» шекаралық бақылау пункті арқылы өту процесі болмақ.

Халықаралық байланыстарды, экономиканы, туризмді дамыту еліміздің шекарасы арқылы жолаушылар ағынының өсуіне серпін береді, ол тек соңғы он жылда үш есеге өсіп, 2023 жылы 54 миллион адамға жетті.

«Қордай» автомобиль өткізу пункті қайта жаңарту мен жаңғыртудан кейін 2021 жылғы 2 сәуірден бастап іске қосылды.

Өткізу пункті Қырғызстанмен шекарадағы ең ірі пункт болып табылады, тәулігіне 17 мыңға дейін жолаушы, ал жазғы кезеңде олардың саны 27 мыңға дейін жетіп, 3 мыңға дейін жеңіл көліктер мен автобустар жүріп отырады.

Жаздың ыстық күндері мен қыстың аязында шекара бақылау пунктіндегі орын алып тұратын үлкен кептелістің салдарынан халықтың сағаттап кезекте тұруына өз наразылығын білдіруде.

Құжаттар мен тұлғаларды тексеруге уақытты қысқарту, «ашықтықты» қамтамасыз ету және «жылдамдық-тиімділік пен қауіпсіздік-жайлылық» қағидаты Қазақстан мен шетелдік азаматтар үшін «KAZDREAM Special Systems» отандық компания әзірлеген Q-

gate паспорттық бақылаудың автоматтандырылған жүйесімен жарақтандыру арқылы өткізу қабілетін арттыру мәселесін шұғыл шешу қажет.

Жүйенің басты мақсаты жолаушыларға өзіне-өзі қызмет көрсету режимінде жедел түрде шекаралық бақылаудан өтуде құжаттар мен тұлғаларды тексеру рәсімін оңтайландыруға, жағдай жасауға арналған.

Қазіргі таңда Q-gate Астана қаласының әуежайында өнеркәсіптік пайдалану кезеңінде өзінің тиімділігін көрсетті. Техникалық құралды пайдалану өткізу пунктiнiң жылдамдығын арттырып, шекара арқылы өтетін республикамыздың азаматтары үшін қолайлы жағдай туғызды.

Бірінші кезектегі «Қордай» өткізу пунктін шекаралық бақылаудың автоматтандырылған жүйесімен жарақтандыруға 470 миллион теңге сомасында қаржы бөлуді қажет етеді. Бұл көп қаржы емес.

Құрметті Олжас Абайұлы! Жоғарыда аталғандарды ескере келе, жол қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында «Қарасу – Өтеген» аралықтағы республикалық жолдың күрделі жөндеуден өтуіне ықпал етуіңізді және Үкімет деңгейінде қарқынды жолаушылар ағыны бар «Қордай» өткізу пунктін техникалық жарақтандыру мәселесіндегі шекара қызметінің бастамасын қолдауыңызды, сондай-ақ заңға сәйкес депутаттық сауалды қарау нәтижелерін белгіленген мерзімде жазбаша жауап беруіңізді сұраймын.

Депутаттық сауалдың толық мәтіні жолданатын болады.

Құрметпен Сенат депутаттары Б. Орынбеков, С. Арубаев». Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Құрметті әріптестер, басқа депутаттық сауалдар жоқ. Осымен Сенат отырысын жабық деп жариялаймын. Баршаңызға рақмет. Сау болыңыздар.

ОТЫРЫСТЫҢ СОҢЫ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТИ
СЕНАТЫНЫҢ ТӨРАҒАСЫ

М. ӘШІМБАЕВ

МАЗМҰНЫ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ
2024 жылғы 8 ақпан

Күн тәртібі бойынша

О повестке дня 1

Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты
А.Ш. Әлназарованың өкілеттігін тоқтату туралы

О прекращении полномочий депутата Сената Парламента Республики Казахстан Альназаровой А.Ш.

Қазақстан Республикасы Орталық сайлау комиссиясының мүшесі
Ш.Ә. ӨТЕМІСОВТІҢ баяндамасы

Доклад члена Центральной избирательной комиссии Республики Казахстан
УТЕМИСОВА Ш.А. 2

Сөз сөйлеген:

Выступила:

ӘЛНАЗАРОВА А.Ш. 3

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі қабылдаған «2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа электрондық нысанда қызметтер көрсету кезінде жанама салықтар алу тәртібін айқындау бөлігінде өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы жөнінде

О Законе Республики Казахстан «О ратификации Протокола о внесении изменений в Договор о Евразийском экономическом союзе от 29 мая 2014 года в части определения порядка взимания косвенных налогов при оказании услуг в электронной форме», принятом Мажилисом Парламента Республики Казахстан

Қаржы және бюджет комитетінің мүшесі Б.С. ОРЫНБЕКОВТІҢ баяндамасы

Доклад члена Комитета по финансам и бюджету ОРЫНБЕКОВА Б.С. 3

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ШИПОВСКИХ Г.Г. 4

БІРЖАНОВ Е.Е. – Қазақстан Республикасының Қаржы вице-министрі, вице-министр финансов Республики Казахстан 5

БУЛАВКИНА О.А. 5

ТАСТЕКЕЕВ Қ.Қ. 6

БІРЖАНОВ Е.Е. 6

РАХМЕТОВА Ә.Қ.	7
БЕКЕНОВ Н.Ж.	8

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі қабылдаған «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Эстония Республикасының Үкіметі арасындағы адамдардың реадмиссиясы туралы келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы жөнінде

О Законе Республики Казахстан «О ратификации Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Эстония о реадмиссии лиц», принятом Мажилисом Парламента Республики Казахстан

Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитетінің мүшесі А.С. АРҒЫНБЕКОВАНЫҢ баяндамасы

Доклад члена Комитета по конституционному законодательству, судебной системе и правоохранительным органам АРҒЫНБЕКОВОЙ А.С. 9

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ЖҮНІСОВ Т.Т.	10
ЛЕПЕХА И.В. – Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрінің орынбасары, заместитель Министра внутренних дел Республики Казахстан	10
ҚАНИЕВ Б.Н.	11
ЛЕПЕХА И.В.	11
ӘЙТКЕНОВ Е.Н.	12
КАРПЛЮК С.А.	13
ЛЕПЕХА И.В.	14
МЕДЕБАЕВ С.Т.	14

Депутат Е.Н. ӘЙТКЕНОВТИҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі О.А. Бектеновке депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата АЙТКЕНОВА Е.Н. к Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову О.А. 15

Депутат А.К. ӨТЕҒҰЛОВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі О.А. Бектеновке депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата УТЕҒУЛОВА А.К. к Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову О.А. 16

Депутат О.А. БУЛАВКИНАНЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі О.А. Бектеновке депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата БУЛАВКИНОЙ О.А. к Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову О.А. 18

Депутат А.И. ЛУКИНИҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі О.А. Бектеновке депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ЛУКИНА А.И. к Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову О.А. 19

Депутат Ж.Ә. ЖӨРГЕНБАЕВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі О.А. Бектеновке депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ЖОРГЕНБАЕВА Ж.А. к Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову О.А. 20

Депутат Б.Н. ЖЕКСЕНБАЙДЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі О.А. Бектеновке депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ЖЕКСЕНБАЙ Б.Н. к Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову О.А. 22

Депутат Р.Р. РҮСТЕМОВТИҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі О.А. Бектеновке депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата РУСТЕМОВА Р.Р. к Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову О.А. 23

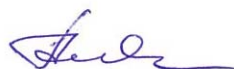
Депутат Ғ.Т. САРЫБАЕВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі О.А. Бектеновке депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата САРЫБАЕВА Ғ.Т. к Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову О.А. 25

Депутат Б.С. ОРЫНБЕКОВТИҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі О.А. Бектеновке депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ОРЫНБЕКОВА Б.С. к Премьер-Министру Республики Казахстан Бектенову О.А. 27

ШЖҚ-дағы «Материалдық-техникалық қамтамасыз ету басқармасының инженерлік орталығы» РМК директоры

А. Əliyev

Стенографиялау қызметінің басшысы

Г. Молдашева